

IZBOR IZ AKTIVNOSTI ZAVODA U 2025. GODINI

Priredila: Amra VEHABOVIĆ, prof.

U saradnji sa Osnovnom školom “Mejdan” upriličen program povodom obilježavanja Dana nezavisnosti BiH

Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK i Osnovna škola “Mejdan” Tuzla u četvrtak, 27. februara 2025. godine su upriličili program povodom obilježavanja 1. marta – Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

Program se sastojao od izložbe učeničkih radova na temu: *Baština Tuzlanskog kantona*, te recitacija i horskih interpretacija vrijednih učenika. Iako je imala težak zadatak, Komisija Zavoda je odabrala i nagradila najbolje učeničke radove, a nagradu su dobili sljedeći učenici:

1. Džana Muratović, IIIa, Vila "Solvay", Lukavac;
2. Imran Čaušević, IIa, "Stari grad Srebrenik";
3. Alen Klinčević, IIIb, Gradačačka sahat-kula";
4. Lejla Pazalja, IVb, "Husinski rudar";

Čestitali smo svim učenicima, kao i njihovim marljivim učiteljicama, sa kojima smo imali lijepu i kvalitetnu saradnju.

Provedene mjere zaštite spomenika „Džaferovo turbe“ u Tuzli

Na inicijativu Enesa Bešića iz Srebrenika, a uz stručnu podršku Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK i saglasnost Grada Tuzla, 2018. godine je urađen projekat zaštite i prezentacije starog mezara, kao dobra baštine Tuzlanskog kantona.

Radove tekućeg održavanja ovog dobra baštine također je realizovao Enes Bešić u martu 2025. godine. Osim toga, postavljena je nova info tabla, koja sadrži QR kod sa detaljnijim podacima o navedenom spomeniku i lokalitetu.

Radi se o mezaru sa dva stara nišana, uzglavni nišan – turban sa mudževom, a nožni nišan – stub sa završetkom na sljeme, koji su

ograđeni kamenom i željeznom ogradom. O postojanju ovog mezara nemamo dovoljno historiografski utemeljenih podataka. Međutim, treba istaći da je vila „Pašić“ sagrađena do 1903. godine, a da se shodno tome mezar može datirati u raniji period. Tu je po predanju sahranjen bosanski vojni glasnik (šehid) 1878. godine.

Međutim, određeni podaci idu u prilog tome da mezar datira još iz prvih godina 19. stoljeća. Muhamed Hadžijahić u radu „*Jedan nepoznati tuzlanski hagiološki katalog*“ ovo grobno mjesto, vezuje za pokojnika (dobri, evlija) koji se navodi u ovom katalogu od 1800. do 1802. godine (prepis) „gdje se označava kao „*Devletlija ispod parmakluka*“. Devletlija u značenju sretan, častan, učen, a imenovani je prema jednom mišljenju koje prenosi Hadžijahić mogao biti onaj koji je usnio poslanika Muhameda a.s. , Parmakluk je drvena ograda. (M. Hadžijahić, Navedeni rad, Članci i građa za kulturnu istoriju Istočne Bosne, XIII., 1980.)

Također, postoje usmena predanja da je ovdje 1878. godine sahranjen Džafer Altumbabić (mezar je prozvan „Džaferovo turbe“), vojni glasnik koji je izvijestio o jednoj vojnoj pobjedi Bošnjaka tokom otpora austrougarskoj okupaciji Bosne i Hercegovine. Ovo predanje donosimo u nastavku: „Džaferovo turbe uz Vilu Pašić je posvećeno vojnom glasniku Džaferu Altumbabiću koji je 23. augusta 1878. godine sav iscrpljen dojahao do Skvera, uspio je samo prenijeti vijest da su Tuzlaci odnijeli pobjedu nad carskom austrougarskom vojskom kod Moluha i da neprijatelj bezglavo bježi prema Doboju. Izustivši ovo, siroti Džafer je pao mrtav. Sahranjen je tu na licu mjesta. Prošle su godine, Džafer je zaboravljen, a grob zarastao u korov više se nije ni nazirao. Jedan trgovac ogrevnim i građevinskim drvetom je uzeo taj plac sa namjerom da izgradi porodičnu kuću. Gradnja je započeta, ali sve što po danu urade, noću bude srušeno. To se ponavljalo iz dana u dan i cijela čaršija se tome ibretila. Uskoro na lice mjesta dođe jedan starac i kaže graditeljima: „Evo ovdje je mezar jednog vojnika, a vi temelje pomaknite malo dalje i biće sve u redu“. Graditelji ograde mjesto koje im je starac pokazao da je mezar, prihvate se gradnje kuće i završe je bez problema“.

Poslije je porodica Pašić kupila tu vilu i nastavila održavati mezar. Godinama su tu Tuzlaci prolazili i zastajali, neki da nešto prouče, da ostave novac ili cvijet, a mnogi se pitaju čiji li je ovo grob, ko pali svijeće i

polaze cvijeće? Ovaj mezar je izazivao strahopoštovanje kod mnogih. (B. Habul, Z. Pašić..) Naziv Džafer mahale u Tuzli uglavnom se vezuje za Džafera Altumbabića, koji je po svemu sudeći ovdje sahranjen.

Zahvaljujemo se gospodinu Enesu Bešiću na nesebičnom trudu i zalaganju, te se nadamo da će biti više građana, koji će ličnim primjerom potaknuti druge na činjenje dobrih i korisnih djela prema svome zavičaju.

Ovim i sličnim projektima nastoji se obnoviti i zaštititi kulturno-historijsko naslijeđe, sačuvati kulturno pamćenje kao dio kulturnog identiteta.

Promocija knjige *Hronologija tuzlanske ljubavi* autora Muhameda Katanića

Dana 7. 4. 2025. godine, održana je promocija knjige autora Muhameda Katanića pod nazivom „*Hronologija velike tuzlanske ljubavi*“ čiji je izdavač Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona. Promotori knjige su bili: prof. dr. Izet Šabotić i književnik Salih Strašević, dok je moderator bila Ljubica Hodžić.

U uvodnom izlaganju gosti su mogli poslušati izvođenje sevdalinke „*Mujo Dogu po Mejdanu voda*“ i to je bila najava za početak promocije knjige, jer je zapravo i knjiga napisana i poistovijećena sa istoimenom sevdalinkom.

Knjiga je napisana prema istinitom događaju do čijih saznanja je došao autor kroz dugogodišnje istraživanje. U središtu knjige je ljubavni trougao u kojem se nalaze, Ajka, Mujo i Bekto. Ljubav prema Mejdanu, autor je protkao kroz kompletno svoje pisanje pa je tako bilo i u ovoj knjizi. Ambijent Mejdana i mejdanske sredine sa historijsko-geografskim činjenicama možemo da vidimo i upoznamo u ovoj hronologiji.

Prof. dr. Izet Šabotić osvrnuo je se na historijski dio ove knjige, citirajući i čitajući neke bitne dijelove teksta. Književnik Salih Strašević je također istakao neke važne činjenice o autoru, o njegovom pisanju kao i o samoj temi i knjizi.

Posjetioci su imali priliku da slušaju jedno ugodno izlaganje o navedenoj knjizi i interesantnoj ljubavnoj priči iz mejdanske sredine, uz sevdah i zanimljiv i sadržajan tekst.

Pored *Hronologije velike tuzlanske ljubavi*, Muhamed Katanić je napisao i knjige: *Mejdan i njegovi ljudi*, *Iz prošlosti Tuzle i Mejdana*, *Zapis o jednoj tuzlanskoj sevdalinci: Mujo Đogu po Mejdanu voda* i *Hronika zlatne generacije: Tuzlanski mašinci 1955-1959*. Zavod sa autorom Katanićem ima dugogodišnju saradnju i izdavač je svih ovih navedenih naslova.

Predškolska ustanova “Aladin” Tuzla posjetila našu biblioteku

Dana 15. 4. 2025. godine biblioteku naše ustanove posjetila je Predškolska ustanova “Aladin” Tuzla, tačnije grupa Leis u pratnji pedagogice vrtića Alme Karić i u pratnji učiteljica Melise Zonić i Elvire Ibrahimović.

Sa pedagogicom, učiteljicama i djecom razgovarale su Amra Vehabović, stručni saradnik za bibliotečko-izdavačku djelatnost i Merima Hajdarbegović, stručni saradnik za arheološko naslijeđe.

Amra Vehabović je pozdravila prisutne goste i razgovarala s njima o knjigama i izdavačkoj djelatnosti, te o tome šta je sve potrebno da bi jedna knjiga ugledala svjetlo dana. Govorila im je o vrijednosti čitanja uz prezentaciju naslova iz naše izdavačke djelatnosti, te na taj način približila im pojam knjige.

Nakon toga, Merima Hajdarbegović upoznala je djecu sa kulturnim naslijeđem našeg kantona, tako da su i na taj način usvojili nova znanja i imali priliku da nauče kako trebamo čuvati našu baštinu.

Mališanima je bilo interesantno predavanje, te su kroz svoja pitanja pokazali interes za historiju našeg kantona i kulturnim naslijeđem, a najviše interesovanja su pokazali za knjigu i samu pisanu riječ. Učestvovali su u konverzaciji i pokazali interesovanje za određenu tematiku. Dječica su nas počastila i prekrasnom recitacijom s kojom smo bili oduševljeni.

Druženje je bilo edukativnog karaktera i imalo je za cilj da pruži djeci nova znanja o vrijednosti knjige, čitanja i kulturnog stvaralaštva uz osvrt na kulturno-historijsko naslijeđe našeg kantona.

Gostima smo se zahvalili na dolasku, poklonili smo im novi broj časopisa Baština sjeveroistočne Bosne 16, i dogovorili smo saradnju i u nekom budućem periodu.

Povodom Međunarodnog dana spomenika: Dokumentovano postojanje nekropole stećaka u naselju Stupari, općina Kladanj

Povodom 18. aprila, koji se obilježava kao Međunarodni dan spomenika i spomeničkih cjelina, evidentirana je i dokumentovana nekropola stećaka na lokalitetu *"Mramorje"* u naselju Trnovače, Stupari, općina Kladanj.

Stručni tim na terenu činili su Merima Hajdarbegović, stručni saradnik za arheološko naslijeđe u Zavodu za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK i Dženan Brigić, viši kustos-arheolog Muzeja istočne Bosne Tuzla. Posjeta je realizovana na inicijativu i u pratnji mještanina Mirnesa Musića.

Nekropola broji petnaestak stećaka oblika sanduk, sljemenjak, ploča i amorfni bez ukrasa. Nije ranije dokumentirana, što je sada učinjeno. Pored stećaka evidentiran je i kameni sferolit promjera 83 cm.

Učešće na panel diskusiji “Vila Solvay – blago iz prošlosti, vrijednost za budućnost”

U okviru programa 23. sajma turizma i ekologije “LIST” u Lukavcu, u petak je 9. maja 2025. godine organizovana panel diskusija na temu: “*Vila Solvay, blago iz prošlosti, vrijednost za budućnost*”.

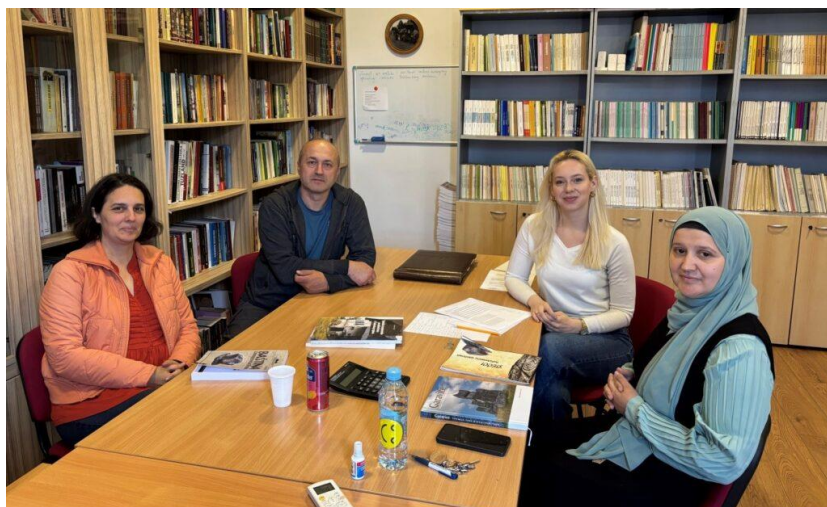
U radu panel-diskusije učešće su uzeli: Inela Banjić Alispahić, inženjer arhitekture, Anela Tokić, inženjer hortikulture i uvodničar dr. sc. Semir Hadžimusić, Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK. Moderator događaja bila je Jasminka Memić, RTV Lukavac.

Vila Solvay u Lukavcu je objekat čija je gradnja izvedena 1911-1912. godine i koji je dao pečat dotadašnjem urbanom razvoju grada Lukavac. Kroz historiju je mijenjao ulogu, od zdravstvene, preko rezidencijalne do turističke. Godine, 2015., proglašena je nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Učesnici panel diskusije su ukazali na historijski značaj, dali arhitektonski osvrt i predstavili vrijednost objekta u kontekstu ambijentalne cjeline Lukavca. Također, bilo je govora o stanju i mogućnosti hortikulturalnog uređenja dvorišta Vile Solvay.

Ovo je danas dobro baštine, koje može imati značajnu kulturnu ulogu i veliki turistički potencijal kako za Lukavac, tako i za cijelu sjeveroistočnu Bosnu. Shodno tome, potrebno je voditi računa da se Vila Solvay, uključujući i njeno dvorište, adekvatno zaštiti kako bi se u potpunosti sačuvala njena vrijednost, izvornost i autentičnost, istakli su učesnici panel diskusije koju je organizovala Radio-televizija Lukavac.

Posjeta kolega iz Centra za istraživanje i valorizaciju graditeljskog nasleđa iz Beograda

Našu ustanovu su posjetile kolege iz Centra za istraživanje i valorizaciju graditeljskog nasleđa iz Beograda, 22. 5. 2025. godine, mr. Mare Janakova Grujić i inž. Predrag Novaković.

Sa kolegama iz Centra razgovarale se stručne saradnice Zavoda Amra Vehabović i Merima Hajdarbegović. Posjeta je obavljena sa ciljem uvida u arhivsku i bibliotečku građu Zavoda i u svrhe naučno-istraživačkog rada ovog tima, koji tematizira graditeljsko naslijeđe Tuzle, te ostvarenja međusobne saradnje između ove dvije institucije.

Razgovor je bio edukativnog karaktera, razmijenjena su iskustva i znanja na polju očuvanja kulturne baštine.

Tom prilikom, mr. Mare Janakova Grujić je našoj ustanovi poklonila svoju monografsku

publikaciju, a od naše ustanove su dobili novi broj časopisa Baština sjeveroistočne Bosne 15.

Kolegama smo se zahvalili na posjeti, te smo dogovorili saradnju i u budućem periodu.

Zaštita starog mezara u Rožnju kod Sapne

Dana, 16. maja 2025. godine, stručni tim Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona na čelu sa direktorom Zavoda, Mensurom Smajlovićem, izvršio je terenski uvid i dokumentovanje starog mezara sa monumentalnim nišanima u naselju Rožanj, općina Sapna.

Mezar je iz osmanskog perioda, uzglavnog nišana s turbanom u gužve visokog najmanje 120 cm. Nalazi se na lokalitetu, koji se starinom zove "*Tursko groblje*", gdje postoje ostaci više nišana iz istog perioda. Nakon stručne analize bit će pokrenut postupak zaštite.

Osim dobara kulturno-historijskog naslijeđa, ovdje su prisutne i značajke vrijednog prirodnog naslijeđa.

Najava i predstavljanje Naučnog skupa: “Zavičajna istraživanja sjeveroistočne Bosne”

U četvrtak, dana 05. 6. 2025. godine je u foajeu Bosanskog Kulturnog Centra u Gračanici najavljen i predstavljen nadolazeći Naučni skup na temu: „Zavičajna istraživanja sjeveroistočne Bosne“ u organizaciji JU Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, a u povodu 40 godina istraživačkog rada mr. sci. Rusmira Djedovića. Naučni skup bit će održan u subotu 14.06.2025. godine u Plavoj Sali Bosanskog Kulturnog Centra Tuzla, sa početkom u 11 h.

Prisutnima u Gračanici se ispred domaćina obratio gradonačelnik grada Gračanica Sadmira Džebo, a potom direktor Zavoda, prof. Mensur Smajlović. O

programu Naučnog skupa, te radu i poznanstvu sa Rusmirom Djedovićem, govorili su uvaženi stručnjaci i profesori: prof.dr. Amir Karić, rektor Univerziteta u Tuzli; prof.dr.emeritus Sakib Softić, Univerzitet u Sarajevu; prof.dr. Semir Ahmetbegović, Univerzitet u Tuzli; prof.dr. Edin Mutapčić, predsjednik Naučnog odbora Skupa, Univerzitet u Tuzli; doc.dr. Davor Vidaković, sociolog.

Ovom prilikom promovisana je i knjiga: „*Bibliografija mr. sci. Rusmira Djedovića*“ autora Age Mujkanovića, MA, čiji je izdavač Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, a promotor iste je bila prof. dr. Anita Petrović sa Univerziteta u Tuzli. Kroz ovu knjigu, posjetioци su imali priliku da se upoznaju sa dugogodišnjim stručnim i istraživačkim radom i djelovanjem Rusmira Djedovića, i ova publikacija je bila najava za nadolazeći Naučni skup.

Održan Naučni skup “Zavičajna istraživanja sjeveroistočne Bosne” u povodu 40 godina istraživačkog rada mr.sc. Rusmira Djedovića

U povodu 40 godina istraživačkog rada Rusmira Djedovića, u Plavoj sali BKC-a u Tuzli je u subotu, 14. 06. 2025. godine, održan Naučni skup pod nazivom: “*Zavičajna istraživanja sjeveroistočne Bosne*” u organizaciji Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona. Skup je okupio 36 istraživača i stručnjaka iz oblasti geografije, etnologije, historije i kulturne baštine, a ovim povodom predstavljena je i bibliografija Rusmira Djedovića, autora Age Mujkanovića.

Magistar Rusmir Djedović, dugogodišnji stručni saradnik Zavoda, jedan je od najplodonosnijih istraživača sjeveroistočne Bosne čija je glavna preokupacija istraživanje zavičaja, naslijeđa i baštinskih dobara navedenog područja, sa fokusom na prostore Gračanice i Tuzle. Najčešće teme koje obrađuje su naselja, mahale i familije koristeći se multidisciplinarnim pristupom koji obuhvata geografiju i njene grane poput historijske geografije, etnogeografije, te druge srodne naučne discipline. Autor je brojnih stručnih i naučnih radova, knjiga i monografija.

U pozdravnom obraćanju prisutnima su se obratili direktor Zavoda, prof. Mensur Smajlović, a potom ministar za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona Damir Gazdić.

U uvodnom izlaganju Naučnog skupa govorili su prof. dr. Edin Mutapčić, Univerzitet u Tuzli, predsjednik Naučnog odbora; prof. dr. Semir Ahmetbegović, Univerzitet u Tuzli; prof. dr. Omer Hamzić, te doc. dr. Davor Vidaković.

Radni dio Naučnog skupa sastojao se iz dva modula. U okviru Modula 1 obučavana su *“Istraživanja Rusmira Djedovića”*, dok se Modul 2 tematski odnosio na *“Zavičajna istraživanja sjeveroistočne Bosne”*.

Naučni radovi predstavljeni na Skupu bit će objavljeni i u Zborniku radova čija će promocija biti upriličena na Dan nezavisnosti BiH.

Skup je realizovan uz podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Prezentacija Naučnog projekta *Zavičajna istraživanja Srebrenice*

U organizaciji Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK u ponedjeljak, 7. jula 2025. godine u Bosanskom kulturnom centru u Srebrenici je upriličena prezentacija Naučnog projekta

“Zavičajna istraživanja Srebrenice”. Program je organizovan povodom obilježavanja 30. godina od genocida u Srebrenici.

Cilj projekta je da se u narednim godinama organizuju istraživanja i prezentuju rezultati istih iz historije, arheologije, arhitekture, demografije, bogatog kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa općine Srebrenica.

Podsjećamo da je Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona u prethodnom periodu objavio jedanaest knjiga edicije „*Monumenta Srebrenica*“, te da će kroz novi projekat „*Zavičajna istraživanja Srebrenice*“ afirmisati rezultate prethodnog, nastaviti započeta i pokrenuti nova multidisciplinarna istraživanja.

Projekat su predstavili: Merima Hajdarbegović, MA, dr. sc. Semir Hadžimusić, mr. sc. Kemal Nurkić, Mensur Smajlović, prof. i mr. sc. Rusmir Djedović.

Prije predstavljanja projekta u Srebrenici, zaposlenici Zavoda su posjetili Memorijalni centar u Potočarima.

Suorganizator događaja je Medžlis islamske zajednice Srebrenica.

Posjeta kolegica iz Kantonalnog Zavoda za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa Srednjobosanskog kantona

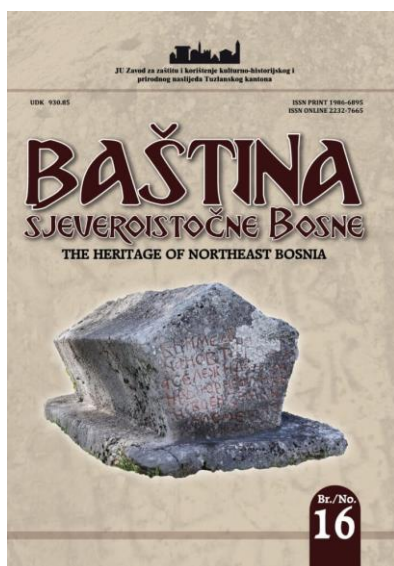
Direktor i stručni saradnici JU Zavoda KHPN TK su u četvrtak, 10.07.2025. godine, u svojim prostorijama ugostili direktoricu Tidžu Čaušević i kolegice Elmu Dervić i Dinu Šljivo iz Kantonalnog Zavoda za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa Srednjobosanskog kantona.

Povod posjete bio je uspostavljanje saradnje između ove dvije institucije, te razgovor i razmjena iskustava na temu evidentiranja i zaštite naslijeđa, kao i izazova sa kojima se susreću uposlenici obje institucije. Kolegice iz Zavoda SBK-a podcrtale su važnost donošenja Zakona o zaštiti kulturne baštine u njihovom kantonu kojeg nema, te su se među našim saradnicima informisale na tu temu.

Direktor Zavoda Mensur Smajlović uručio im je publikacije našeg Zavoda. Ovom prilikom se zahvaljujemo kolegicama na posjeti, te se radujemo budućim zajedničkim saradnjama.

Objavljen novi broj (16) časopisa Baština sjeveroistočne Bosne

U izdavaštvu Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona nedavno je objavljen novi broj (16) časopisa „*Baština sjeveroistočne Bosne*“.

Časopis donosi dvanaest novih radova iz oblasti historije i kulturno-historijskog naslijeđa, tri rada iz oblasti prirodnog naslijeđa, te dva prikaza novih izdanja.

Na stranicama broja 16 časopisa Baština sjeveroistočne Bosne otvorena su pitanja iz nacionalne i lokalne historije Bosne i Hercegovine, analizirani rezultati dosadašnjih i predstavljeni rezultati novih historijskih istraživanja o periodu srednjovjekovne bosanske države, kao i lokalne historije naselja tuzlanskog područja, kao što su Dobošnica kod Lukavca u drugoj polovini 19. stoljeća, Gornje Petrovice (Međaš) kod Kalesije i naselje Suha kod Živinica. Također, autori pišu i o historijskom razvoju naselja/džemata Živaljevići kod Rogatice, ali i stradanju civilnog stanovništva općine Rudo u periodu agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu (1992-1995).

Kada je riječ o naslijeđu, fokus autora u ovom broju je bio na bosanskim srednjovjekovnim nadgrobnicima – stećcima, a koji su analizirani po broju i oblicima na području Tuzlanskog kantona, kao i općine Sapna. Značajno stručno istraživanje objavljeno je i na temu nišana kao autentičnog oblika sepulkralne umjetnosti u Bosni i Hercegovini.

Časopis Baština sjeveroistočne Bosne izlazi kontinuirano već šesnaest godina, te je dostupan u printanom i elektronskom izdanju. Ovim putem se zahvaljujemo svim autorima i saradnicima, koji su učestvovali u kreiranju broja 16 ovog časopisa, o čijoj promociji će javnost biti blagovremeno upoznata.

Donacija naučnih i stručnih knjiga biblioteci Zavoda od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke

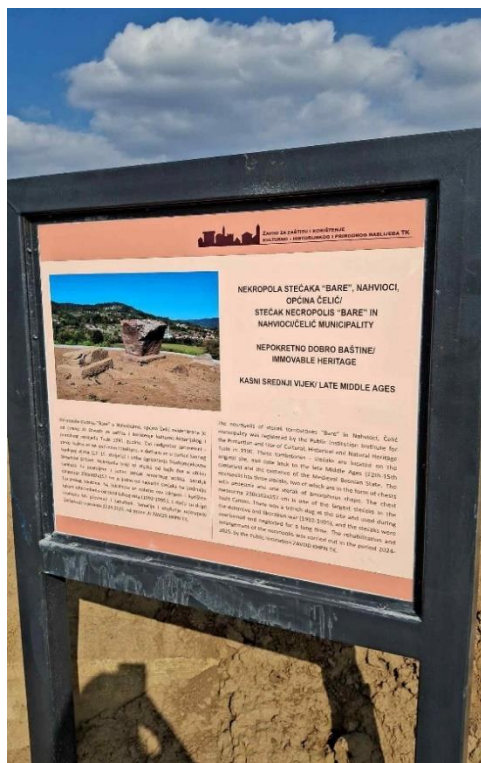
Dana 12. 9. 2025. godine stručna biblioteka zavoda je obogaćena novim serijskim i monografskim publikacijama, koje su našoj ustanovi donirali iz Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke iz Mostara. Stručna i naučna literature koju smo dobili je iz sljedećih oblasti: historije, geografije, arheologije, arhitekture, prirodnog naslijeđa, historije jezika, historije književnosti, etnologije i dr. Ovom prilikom im se mnogo zahvaljujemo i radujemo se i našoj budućoj saradnji.

Prezentovana uređena nekropola stećaka “Bare” u Šibošnici, općina Čelić.

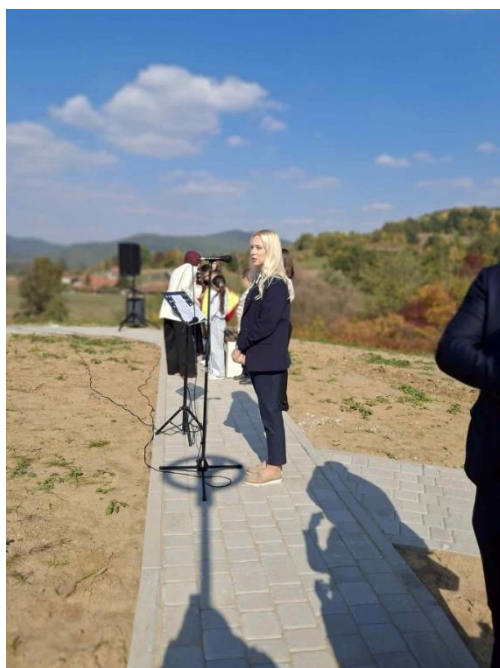
U četvrtak, 16.10.2025. godine je u sklopu manifestacije: “Dani evropskog naslijeđa 2025. godine”, čiji je generalni pokrovitelj Ministarstvo za kulturu, sport i mlade TK, svečano otvorena i prezentovana sanirana i uređena nekropola stećaka na lokalitetu “Bare” u Šibošnici, općina Čelić. Organizator ove manifestacije bio je JU Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona koji je ujedno i naručilac radova. Glavni projekat uređenja nekropole “Bare” izradio je “Nacrt” d.o.o. Živinice”, a izvođač radova na terenu bila je firma “Papilon” d.o.o. iz Čelića.

Srednjovjekovna nekropola “Bare” u Šibošnici evidentirana je od strane JU Zavoda KHPN TK 1990. godine gdje se navodi da nekropola broji dva stećka. Nekropola se godinama usljed različitih faktora nalazila u izuzetno zapuštenom stanju. Stećci su bili gotovo potpuno utonuli u zemlju, te obrasli niskom i visokom vegetacijom zbog čega je bilo neophodno uraditi radove na uređenju nekropole i sanaciji stećaka. Navedenim projektom uklonjena je vegetacija i uređen lokalitet prilikom čega je pronađen još jedan stećak. Shodno navedenom, na nekropoli se sada nalaze tri stećka od kojih dva sanduka sa postoljem i jedan amorfnog oblika. Utonuli stećci su ispravljeni, formirane su i uređene pješačke staze, postavljena je rasvjeta i klupe, te informaciona tabla.

Na otvorenju nekropole prisutnima su se ispred JU Zavoda obratili direktor Mensur Smajlović, te stručna saradnica za arheološko naslijeđe Merima Hajdarbegović Numanović. Manifestaciji su prisustvovali, te prisutne pozdravili i pomoćnica ministra za kulturu, sport i mlade, gospođa Amela Mehmedović, kao i načelnik općine Čelić, gospodin Admir Hrustanović.

Program su uljepšale recitacije učenika JU OŠ "Humci" Humci, Područna škola "Šibošnica", a organizaciji programa doprinijeli su članovi omladinske organizacije "Zambak" iz Čelića.

Okončana druga faza arheoloških istraživanja Starog grada Teočaka

U petak, 17.10.2025. godine okončana je II faza arheoloških istraživanja Starog grada Teočaka, koja je trajala proteklih mjesec dana. Istraživanja su vršena u sklopu realizacije Druge faze projekta: „*Revitalizacija historijskog područja – Stara tvrđava Teočak*“ u organizaciji JU Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, a uz

finansijsku podršku Vlade Tuzlanskog kantona. Voditelj istraživanja bio je doc. dr. Edin Bujak sa Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, a stručni tim arheologa činili su još i Dina Vajzović-Balihodžić, MA (Odsjek za arheologiju FFUNSA), dr. Dženan Brigić (Muzej istočne Bosne) i Merima Hajdarbegović Numanović (JU Zavod KHPN TK).

Arheološka istraživanja imala su za cilj utvrditi gabarite i oblik utvrde, te kroz analizu otkrivenog pokretnog materijala, ustanoviti različite historijske etape u kojima je utvrda korištena. Tokom prošlogodišnjeg istraživanja pronađeno je mnoštvo fragmenata keramičkog posuđa, željeznih predmeta, te desetak kamenih kugli različitih dimenzija korištenih u bitkama. Nakon okončanih arheoloških istraživanja, slijedi nastavak sanacije i konzervacije očuvanih zidova objekta. Stručnu podršku projektu dao je i Muzej istočne Bosne, a isti su podržali Općina Teočak, te Medžlis islamske zajednice Teočak. (Više o istraživanjima i samom projektu u radu: "Pregled aktivnosti na projektu: "Revitalizacija historijskog područja – Stara tvrđava Teočak" u period 2024-2025. godina", Merima Hajdarbegović Numanović)

Prezentacija projekta Revitalizacija historijskog područja "Stara tvrđava Teočak"

Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona organizovao je Prezentaciju projekta: "Revitalizacija historijskog područja - Stara tvrđava Teočak" , dana 29.11.2025. godine, u subotu, u punoj sali BKC Teočak, povodom obilježavanja 25. novembra Dana državnosti Bosne i Hercegovine.

Ovaj projekat je izuzetno značajan i obuhvata arheološka istraživanja i konzervatorsko-restauratorske radove na staroj utvrdi u Teočaku, jednoj od nekolicine starih utvrda na području Tuzlanskog kantona, koja je građena i korištena tokom kasnosrednjovjekovnog i osmanskog perioda. Svim posjetiocima su prezentovane aktivnosti koje su realizovane tokom I i II faze ovog projekta, to jeste tokom 2024. i 2025. godine, a koje su finansirane od strane Vlade Tuzlanskog kantona. Navedeni projekat je dobio podršku od Općine Teočak, Medžlis IZ Teočak i Muzeja istočne Bosne.

O detaljima projekta i aktivnostima JU Zavoda kao inicijatora i nosioca istog, govorili su direktor Mensur Smajlović i stručna saradnica za arheološko naslijeđe Merima Hajdarbegović Numanović, MA. Oni su istakli činjenicu da se radi o prvim istraživanjima i radovima ove vrste na Starom gradu Teočaku, koji je dugo vremena bio zanemaren od strane stručne i naučne javnosti. Posebno

su naglasili neophodnost kontinuiteta radova u budućnosti, koji se planiraju nastaviti i u 2026. godini.

Na ovoj prezentaciji su govorili i arheolozi učesnici u projektu : doc.dr. Edin Bujak (voditelj istraživanja sa Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu), doktornica Dina Vajzović- Balihodžić(Odsjek za arheologiju FFUNSA), kao i dr. Dženan Brigić (Muzej Istočne Bosne Tuzla). Oni su govorili o toku arheoloških istraživanja tokom dvije kampanje, rezultatima istih, te pronađenom arheološkom materijalima. Naglasili su značaj arheoloških istraživanja kada je riječ o obnovi starih gradova i adekvatnom istraživanju njihove prošlosti. Posebno su istakli da je tokom istraživanja pronađeno preko 800 "posebnih" arheoloških nalaza koji će formirati zasebnu arheološku zbirku posvećenu Starom gradu Teočaku. Materijal čine brojni ulomci kasnosrednjovjekovnog i osmanskodobnog keramičkog posuđa, razne vrste željeznih predmeta građevinskog, privrednog i vojnog karaktera, dvadesetak kamenih kugli različitih promjera itd. Među istaknutim nalazima jeste primjerak bronzanog ručnog topa.

Prisutnima su se obratili načelnik općine Teočak, gosp. Tajib Muminović, te ministar finansija TK, gosp. Suad Mustajbašić koji su pružili podršku projektu.

Prisutni su mogli pogledati i izložbu arheološkog materijala koji je iskopan tokom istraživanja 2024. i 2025. godine, a koji će biti pohranjen u Muzeju istočne Bosne u Tuzli.

Obilježavanje Međunarodnog dana planina

Međunarodni dan planina obilježava se od 2003. godine. Dana 10.12. upriličen je Okrugli stol u prostorijama Prirodno-matematičkog fakulteta Tuzla, u suorganizaciji Prirodno-matematičkog fakulteta, UG „Centar za savremena biološka istraživanja“, Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, MIOS Tuzla i Ministarstvo prostornog uređenja i očuvanja okolice TK pod sloganom „Planinska rješenja za održivu budućnost – inovacije prilagodba i mladi“. Predstavnica Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona na ovom događaju bila je Lejla Mujakić, stručna saradnica za prirodno naslijeđe Zavoda KHPN TK. Lejla je predstavila registrovana dobra vezana za planinske pejzaže Tuzlanskog kantona pod temom prezentacije „Istraživački potencijali registrovanih dobara baštine Tuzlanskog kantona“.

Ovom prilikom Mujakić je naglasila da planine obezbjeđuju čist zrak i čistu vodu, pružaju duhovni odmor, te osiguravaju funkcionisanje hemijskih i bioloških procesa bez kojih život ne bi bio moguć. Presentacija je prikazala javnosti manje poznata dobra prirodnog, kulturnog i historijskog naslijeđa našeg kraja, a koja imaju potencijal za detaljnija istraživanja, poput Starog grada Teočaka, brojnih hidroloških dobara, pećina i jama i prirodnih predjela. Tema ovogodišnjeg Međunarodnog dana planina na svjetskom nivou su glečeri, rezerve snijega i leda, esencijalni za oko 2 milijarde ljudi, njihove živote, potrebe i kulturološke prakse.

Predstavnici Studentskog vijeća Filozofskog fakulteta u Tuzli u radnoj posjeti Zavodu

U srijedu, 17. decembra 2025. godine u radnoj posjeti Zavodu za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK, boravili su predstavnici Studentskog vijeća Filozofskog fakulteta u Tuzli, Sarah Ela Salihbegović, predsjednica i Damir Oštraković, kolega iz rukovodstva Vijeća.

Sa studentima su razgovarali Mensur Smajlović, direktor Zavoda i dr. Semir Hadžimusić, stručni saradnik u Zavodu. Poseban fokus je stavljen na studentsku inicijativu o nastavku radova na revitalizaciji Barutane na Gradini u Tuzli, zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa Tuzle i Tuzlanskog kantona, kao i afirmaciju i prezentaciju značaja naslijeđa kod studenata i mladih uopće.

Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona izražava podršku društveno svrsishodnim aktivnostima Studentskog vijeća Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, kao i zadovoljstvo što predstavnici studenata spoznaju važnost naslijeđa za očuvanje identiteta pojedinca i kolektiviteta, kao i ulogu Zavoda u tome.

Napomena:

Tekstovi iz Izvještaja su prethodno objavljeni na web stranici Zavoda
www.bastina.ba